

Försäkringsvillkor

för premiebestämd ålderspension
(Alecta Optimal Pension) enligt
KAP-KL och AKAP-KL

Gäller från och med 1 januari 2021

Innehåll

Försäkringsavtalet	3
Premier	6
Avgifter, kostnader och skatt	7
Garanterad pension	8
Rätt till överskott (återbäring)	10
Placeringsinriktningar	13
Flytträtt	14
Pensionsutbetalning	16
Återbetalningsskydd	18
Utbetalningsbestämmelser	20
Information från Alecta	21
Om du inte är nöjd	22

Har du frågor är du välkommen att kontakta oss

Alecta pensionsförsäkring, ömsesidigt

Telefon 020-78 22 80

103 73 Stockholm | alecta.se

Alecta är förvaltare av tjänstepension sedan 1917.

Vi står på kundernas sida med ett enda fokus

– att erbjuda trygghet under och efter arbetslivet.

1. Försäkringsavtalet

Vad är premiebestämd ålderspension enligt KAP-KL och AKAP-KL?

KAP-KL och AKAP-KL är kollektivavtal träffade mellan Sveriges Kommuner och Regioner samt Sobona och arbetstagarorganisationerna för kommun- och regionanställda.

Premiebestämd ålderspension är en tjänstepension, det vill säga en försäkring med arbetsgivare som försäkringstagare och en anställd som försäkrad.

Att pensionen är premiebestämd betyder att arbetsgivaren betalar minst den avgift (premie) som är bestämd i respektive gällande kollektivavtal. Hur stor pensionen sedan blir beror på vad de inbetalda premierna räcker till.

Premiebestämd ålderspension enligt dessa försäkringsvillkor kan tecknas för anställda som tillhör KAP-KL och för anställda som tillhör AKAP-KL samt i vissa fall även för anställda som tillhör PFA 98 och PFA 01.

Nedan benämns samtliga ovanstående kollektivavtal som KAP-KL/AKAP-KL.

Försäkringsavtalet

För försäkringen gäller respektive gällande kollektivavtal och dessa försäkringsvillkor. Dessutom gäller svensk lag och Alectas vid varje tidpunkt gällande försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag.

Försäkringsgivare

Försäkringsgivare är Alecta pensionsförsäkring, ömsesidigt (Alecta), organisationsnummer 502014-6865. Alecta är ett ömsesidigt försäkringsbolag med säte i Stockholm. Delägare är dels försäkringstagarna, dels de försäkrade.

Försäkringstagare

Försäkringstagare är arbetsgivare som omfattas av KAP-KL/AKAP-KL och som anmält sin anställda till försäkring enligt något av dessa avtal. I de fall som anges nedan under ”försäkrad”, anses dock den försäkrade vara försäkringstagare istället för arbetsgivaren.

Försäkrad

Försäkrad är den person på vars liv försäkringen är tecknad.

Försäkringen tecknas av arbetsgivare, med den anställda som försäkrad. Den anställda står kvar som försäkrad, även sedan en anställning har upphört.

Den försäkrade anses som försäkringstagare i följande fall:

- ifråga om rätten till försäkringsersättning (pension eller engångsbelopp vid återköp)
- ifråga om rätten att flytta pensionskapitalet till annan försäkringsgivare
- ifråga om rätten att förordna förmånstagare till återbetalningsskydd

Förmånstagare

Förmånstagare är den som försäkringsbelopp ska betalas ut till. För ålderspension är förmånstagaren alltid den försäkrade. För återbetalningsskydd (efterlevandepension) gäller reglerna i avsnitt 9.

Basbelopp

Med prisbasbelopp i Alectas försäkringsvillkor avses det basbelopp som för varje år fastställs enligt 2 kap 7 § socialförsäkringsbalken (2010:110).

Hur den försäkrade anmäls till försäkringen

Den försäkrade får försäkringen enligt reglerna i KAP-KL/AKAP-KL, och de riktlinjer för administrationen av dessa försäkringar som vid varje tidpunkt är bestämda av kollektivavtalsparterna till exempel genom Pensionsnämnden. För närvarande gäller följande:

Arbetsgivaren anmäler sina anställda till försäkring genom den valcentral som arbetsgivaren upphandlat, Pensionsvalet eller Valcentralen. Den aktuella valcentralen ser till att de anställda som är berättigade till avgiftsbestämd ålderspension kan välja försäkringsgivare och förvaltningsform - traditionell försäkring eller fondförsäkring. Närmare upplysningar om den anställdes valmöjligheter finns på aktuell valcentrals webbplats,

pensionsvalet.se respektive valcentralen.se.

När försäkring ska tecknas enligt dessa villkor, det vill säga när den anställde valt traditionell försäkring i Alecta tecknar Alecta försäkringen när den första premien mottagits.

Tiden för Alectas försäkringsansvar

Försäkringsavtalet träder i kraft från den dag då Alecta har mottagit den första premien från aktuell valcentral. Försäkringstiden löper sedan till dess försäkringen blivit slututbetalad, eller blivit annullerad eller till dess försäkringen upphört på grund av att pensionskapitalet flyttats till annan försäkringsgivare.

Oriktiga eller ofullständiga uppgifter

Oriktiga eller ofullständiga uppgifter som lämnas av försäkringstagare eller försäkrad och som läggs till grund för försäkringen kan medföra begränsning av Alectas ansvar.

Då kan försäkringsskyddet komma att reduceras till den nivå och omfattning det skulle haft, om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats.

Dessa begränsningar i försäkringsskyddets omfattning gäller även gentemot förmånstagare och andra ersättningsberättigade som kan härledas till försäkringsavtalet.

Begränsningar av förfogandet över försäkringen

Försäkringen får inte överlåtas, pantsättas eller belånas och inte heller ändras på sådant sätt att den inte längre uppfyller villkoren för pensionsförsäkring enligt inkomstskattelagen (1999:1229).

Force majeure

Alecta ansvarar inte för förlust som kan uppstå om en behandling av ansökan, försäkringsfall eller utbetalning fördröjs på grund av krig, terrorhandling, krigsliknande förhållanden, politiska oroligheter, naturkatastrof, riksdagsbeslut, av myndighet vidta eller underlåten åtgärd, stridsåtgärd på arbets-

marknaden eller annan omständighet som ligger utanför Alectas kontroll. Förbehållet om stridsåtgärd gäller även om Alecta är föremål för eller själv vidtar sådan åtgärd. Befrielse från ansvar på grund av force majeure gäller så länge hindret kvarstår.

Ändring av försäkringsvillkoren

Försäkringsvillkoren får anpassas till framtida ändringar av KAP-KL/AKAP-KL liksom till ändringar av respektive gällande kollektivavtals tillämpning som beslutats av kollektivavtalsparterna eller av behörigt organ utsett av dessa, till exempel Pensionsnämnden.

Alecta har också annars rätt att ändra villkoren under försäkringstiden. Ändringar som normalt innebär en väsentlig försämring för försäkrade eller försäkringstagare får dock endast göras efter samtycke eller om ändringen är nödvändig till följd av ändrad lagstiftning, myndighets föreskrift eller ändrad lagtillämpning. Ändringar av mindre betydelse får göras utan samtycke, efter det att försäkrade och/eller försäkringstagarna informerats.

Ändring av avgifter

Alla ändringar av avgifter som avser driftkostnader och som används för bestämning av garanterade förmåner eller för bestämning av pensionskapital, liksom alla ändringar av modeller för att ta ut sådana avgifter måste ligga inom ramen för vad Pensionsnämnden vid var tid beslutat.

Om Alecta upphör att vara valbart försäkringsbolag

Om Alecta upphör att erbjuda och meddela försäkring enligt KAP-KL/AKAP-KL kan pensionsavgifter inom ramen för KAP-KL/AKAP-KL inte placeras i Alecta från och med den första januari året efter det att Alecta upphört att erbjuda och meddela sådan försäkring.

Alecta ska informera valcentraler, försäkringstagare och försäkrade om detta. De försäkrade erbjuds att flytta försäkringskapital från Alecta och/eller att välja annan försäkringsgivare och försäkring

för pensionsavgift som vid tidpunkten för upphörandet inte inbetalats. För de fall som den försäkrade väljer att ha kvar pensionskapital som inbetalats inom ramen för dessa avtal fortsätter Alecta att på sådant kapital tillämpa de anslutningsvillkor som gällde vid tidpunkten för upphörandet om inte Pensionsnämnden beslutar annat.

Behandling av personuppgifter

Alecta är personuppgiftsansvarig för de uppgifter som inhämtats för hanteringen av KAP-KL/AKAP-KL. Den personuppgiftsansvarige ansvarar för att behandlingen av personuppgifter sker enligt bestämmelserna i aktuell dataskyddslagstiftning. De personuppgifter som behandlas är bland annat namn, personnummer, kontaktuppgifter, kontonummer och hälsouppgifter. Ändamålet med behandlingen är främst att kunna fullgöra de skyldigheter som finns inom ramen för KAP-KL/AKAP-KL och enligt lagar och myndighetsföreskrifter. Den registrerade har enligt dataskyddslagstiftningen vissa rättigheter. Detaljerad information om Alectas hantering av personuppgifter finns på Alectas webbplats.

Fortsättningsförsäkring

Det finns ingen rätt att teckna fortsättningsförsäkring för de försäkringar som omfattas av dessa försäkringsvillkor.

Försäkringsvillkor vid krig

Vid krigstillstånd i Sverige gäller lag (1999:890) om försäkringsverksamhet under krig eller krigsfara m.m. för Alectas ansvarighet och rätt att ta ut tilläggspremie (krigspremie). Alecta är fri från krigsansvarighet enligt nämnda lag för försäkring som tecknats eller för utökning av försäkringsbelopp efter krigstillståndets inträde, eller inom en period av tre månader dessförinnan.

2. Premier

Premierna för försäkringen följer vad som avtalats i KAP-KL/AKAP-KL.

Alla premier till försäkringen beräknas och förmedlas till Alecta genom någon av valcentralerna (Pensionsvalet och Valcentralen). Den förmedlande valcentralen gör ett avdrag från premien för sina administrationskostnader. Om en valcentral begär att Alecta ska återbetala för mycket erhållna premier, gör Alecta sådan återbetalning.

Varje premie tillförs försäkringen och tillgodoräknas avkastning senast bankdagen efter att den blivit insatt på Alectas konto.

Om den försäkrade inte längre omfattas av KAP-KL/AKAP-KL upphör möjligheten att betala ytterligare premier till försäkringen.

3. Avgifter, kostnader och skatt

Avgifter och kostnader

Alecta tar ut vid var tid gällande avgifter för att täcka kostnaden för administration.

Avgifter tas ut från och med den tidpunkt då första premien inkommer till Alecta och fram till den tidpunkt då försäkringen är slututbetald.

Alectas kostnad för kapitalförvaltning täcks genom att ett avdrag görs från avkastningen innan den fördelas på respektive försäkrings kapital.

Både sättet att ta ut avgifter och avgifternas nivåer kan ändras under försäkringstiden. Försäkringen får dock inte belastas med andra avgifter än de som framgår av anslutningsavtalet för KAP-KL/AKAP-KL. Uppgift om aktuella avgifter finns på Alectas webbplats.

Skatt

Försäkringen utgör enligt inkomstskattelagen en pensionsförsäkring.

Det belopp som utbetalas från försäkringen beskattas som inkomst av tjänst. Alecta är skyldigt att i viss omfattning innehålla preliminär inkomstskatt.

Försäkringen belastas med avkastningsskatt enligt lag (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel. Kostnaden för skatten fördelas på försäkringskapitalet i varje försäkring.

Alecta åtar sig att lämna kontrolluppgift enligt Skatteförfarandelagen (2011:1244).

4. Garanterad pension

Ålderspension

Varje mottagen premie och varje kapital som flyttas in från annan försäkring ger upphov till ett intjänat minsta pensionsbelopp, som är garanterat. Beloppet uttrycks som ett månadsbelopp, att utbetalas till den försäkrade från månaden efter 69 år och livslångt. Dör den försäkrade innan ålderspension har börjat betalas ut och återbetalningsskydd inte ingår i försäkringen, sker ingen utbetalning från försäkringen (ingen garanti gäller då).

Försäkringens totala garanterade pensionsbelopp blir summan av alla de pensionsbelopp, som erhållits för var och en av de inbetalningar (premiebetalningar respektive inflyttar av kapital) som Alecta har mottagit.

Varje eventuell återbetalning av premiebelopp till aktuell valcentral medför på motsvarande sätt en minskning av det garanterade pensionsbeloppet.

Storleken av det pensionsbelopp som erhålls för varje inbetalning beror på de antaganden som Alecta gjort om lägsta garanterade ränta, avkastningsskatt, driftskostnader och dödlighet (livslängd). Alecta kan när som helst ändra dessa antaganden för framtida inbetalningar, men inte för inbetalningar som redan mottagits.

Den garanterade räntan bestäms så, att dess värde efter avdrag för avkastningsskatt och driftskostnader blir noll procent. Det betyder att den försäkrade garanteras en pension vars värde minst motsvarar de av Alecta mottagna premierna - en premiegaranti.

Inbetalningar i form av kapital som flyttas in från andra försäkringar är garantigrundande endast till viss del och omfattas således inte alltid av full garanti enligt ovan. För närmare regler se avsnitt 7.

Om den försäkrade senare väljer att ändra tiden för pensionsuttaget - se reglerna i avsnitt 8 - görs en omräkning av det garanterade pensionsbeloppet. Vid denna omräkning används samma antaganden som användes när respektive del av det garanterade beloppet ursprungligen uppstod (genom inbetalning och/eller genom höjning på grund av garantiförstärkning).

En omräkning av det garanterade pensionsbeloppet görs även när den försäkrade väljer bort eller väljer till återbetalningsskydd för försäkringen.

Även då används samma antaganden som användes när respektive del av det garanterade beloppet ursprungligen uppstod.

Garantiförstärkning

Vid den första pensionsutbetalningen (oavsett den försäkrades ålder vid denna tidpunkt) samt tolv respektive 24 månader efter denna tidpunkt, beräknas vilken garanterad pension som då skulle fås för en tänkt premiebetaling motsvarande 70 procent av försäkringens aktuella pensionskapital. Om beräkningen ger ett högre belopp än den pension som redan är garanterad, höjs den garanterade pensionen till detta högre belopp. Beräkningen enligt detta stycke omfattar allt pensionskapital, även sådant pensionskapital som är grundat på tidigare flytt från andra försäkringar.

Återbetalningsskydd

Om återbetalningsskydd ingår i försäkringen, har också detta ett minsta garanterat värde eller månadsbelopp enligt följande.

Dör den försäkrade innan ålderspension har börjat betalas ut, övergår värdet av den garanterade ålderspensionen till återbetalningsskyddet. Det garanterade pensionsbeloppet för förmånstagarna, uttryckt som månadsbelopp, grundas på detta värde.

Dör den försäkrade när ålderspensionen har börjat betalas ut, är det istället ålderspensionens garanterade pensionsbelopp - uttryckt som månadsbelopp - som övergår till återbetalningsskyddet.

Utöver det garanterade beloppet finns rätt till överskott - se avsnitt 5.

Garantiförstärkning

För återbetalningsskydd görs garantiförstärkning enligt följande:

Om den försäkrade dör innan ålderspensionen har börjat betalas ut beräknas garantiförstärkning på samma sätt som för ålderspension. Om uppskjutet uttag görs enligt reglerna i avsnitt 9 beräknas dock istället garantiförstärkning månaden efter dödsfallet samt tolv respektive 24 månader efter den första utbetalningen.

Om den försäkrade dör när ålderspensionen har börjat betalas ut görs ålderspensionens eventuella kvarvarande garantiförstärkningar istället på återbetalningsskyddet. Till exempel görs beräkning av garantiförstärkning 24 månader efter att ålderspensionen första gången betalades ut om dödsfallet inträffar 13 månader efter den första utbetalningen av ålderspension. Beräkningen enligt detta stycke omfattar allt pensionskapital, även sådant pensionskapital som är grundat på tidigare inflytt från andra försäkringar.

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSE

Regeln om garantiförstärkning gäller från 1 oktober 2018. För försäkringar där utbetalningen (i form av ålderspension eller återbetalningsskydd) påbörjats före denna tidpunkt gjordes eventuell förstärkning av garanterad pension per den 1 oktober 2018 och per den 1 oktober 2019 istället för tolv respektive 24 månader efter den första pensionsutbetalningen. En förutsättning för att denna övergångsbestämmelse ska gälla är dock att utbetalning av ålderspension respektive återbetalningsskydd fortfarande pågick vid de ovan angivna tidpunkterna.

5. Rätt till överskott (återbäring)

Principen för fördelning och utbetalning av överskott

All vinst - allt överskott - som kan uppstå i försäkringsrörelsen för premiebestämda sparförsäkringar tillfaller de försäkrade eller, för återbetalningsskydd, förmånstagarna. Överskottet är en del av Alectas riskkapital och är inte garanterat.

Överskottet betalas ut i form av tillägg till den garanterade pensionen, ett så kallat tilläggsbelopp, i samband med varje pensionsutbetalning. Varje tilläggsbelopp blir garanterat först när det betalas ut.

Hur tilläggsbeloppet bestäms

Övergripande principer

Tilläggsbeloppet bestäms normalt för ett kalenderår i taget. Det betyder att tilläggsbeloppet förändras - ökar eller minskar - vid varje årsskifte under utbetalningstiden.

Om det inträffar en inbetalning eller ett återtag av premier under den tid då pensionen betalas ut görs dock alltid en omräkning av tilläggsbeloppet redan från nästa månad med hänsyn till den nya premien eller det nya premieåtertaget.

Om den försäkrade väljer bort fortsatt återbetalningsskydd för försäkringen under den tid då pensionen betalas ut görs en omräkning av tilläggsbeloppet från den månad då ändringen träder ikraft.

Vid bestämningen av tilläggsbeloppets storlek används alltid en huvudregel.

Om utbetalningstiden är livslång används också en dämpningsregel vars syfte är att begränsa variationen av utbetald pension vid årsskiften.

FÖRTYDLIGANDE

Dämpningsregeln gäller inte för försäkringar som omfattas av placeringsinriktningen med tio eller 60 procent aktier enligt övergångsbestämmelsen i avsnitt 6.

Huvudregel

Ett tilläggsbelopp beräknas på grundval av pensionskapitalet och Alectas aktuella prognosantaganden vid utbetalningsårets början eller, beträffande det första utbetalningsåret, vid den första utbetalningsmånadens början.

När fortsatt återbetalningsskydd väljs bort och dämpningsregeln inte används för årlig omräkning av pensionen beräknas dock tilläggsbeloppet på grundval av pensionskapitalet och Alectas aktuella prognosantaganden vid tidpunkten för bytet. När fortsatt återbetalningsskydd väljs bort och dämpningsregeln används för årlig omräkning av pensionen, föranleder detta val en omräkning av tilläggsbeloppet endast med hänsyn till det bortvalda återbetalningsskyddet (övriga faktorer beaktas först vid nästa årliga omräkning).

Beräkningen görs i följande steg.

STEG 1

Först beräknas hur stor pension som försäkringens pensionskapital beräknas räcka till. Denna beräkning görs med användning av Alectas aktuella prognosantaganden beträffande kapitalavkastning, avkastningsskatt, driftskostnader och dödlighet (livslängd).

Alecta följer löpande upp prognosantagandena och kan när som helst ändra dessa, så att de anpassas till ett realistiskt, långsiktigt förväntat utfall.

Vid bestämning av antagandet om kapitalavkastning tar Alecta hänsyn till den placeringsinriktning som försäkringen är knuten till under utbetalningstiden. Vidare gäller att detta antagande minskar med förväntad prisinflation, för att därigenom skapa bättre förutsättningar för viss framtida uppräknings av pensionen.

STEG 2

Beräkningsresultatet enligt steg 1 minskar med den garanterade pensionen.

Blir mellanskillnaden positiv, utbetalas den som ett tilläggsbelopp till den garanterade pensionen. Blir mellanskillnaden negativ, utbetalas endast den garanterade pensionen.

När den nedanstående dämpningsregeln är tillämplig, kan utbetalda tilläggsbelopp dock bli högre än vad som följer av denna huvudregel.

Dämpningsregel

Dämpningsregeln innebär att månadspensionen vid ett årsskifte inte får minska mer än fem procent jämfört med beloppet som utbetalas för december månad närmast föregående år*. Med månadspension menas här summan av garanterat pensionsbelopp och tilläggsbelopp. Vid varje årsskifte beräknas alltid först ett månadsbelopp med användning av huvudregeln. Därefter beräknas om detta månadsbelopp ska höjas på grund av dämpningsregeln.

Dämpningsregeln används endast när utbetalningen gäller livslång ålderspension, eller fortsatta utbetalningar av återbetalningsskydd efter att försäkrad som mottog livslång ålderspension har dött.

** Om en premie betalades till eller återtogs från försäkringen under december månad, utgår dämpningsberäkningen från utbetalat pensionsbelopp för december justerat med det pensionsbelopp som motsvarar den nya premien eller premieåtertaget.*

Om den försäkrade väljer bort fortsatt återbetalningsskydd med verkan från ett årsskifte, görs först en årlig omräkning av pensionen som om återbetalningsskydd hade fortsatt att gälla, med beaktande av dämpningsregeln. Därefter görs ytterligare en omräkning med hänsyn endast till det bortvalda återbetalningsskyddet.

Alectas rätt att ändra dämpningsregeln

Dämpningsregeln ger uttryck för en ambition och utgör ingen garanti från Alectas sida. Om faktisk kapitalavkastning under en längre tid skulle bli väsentligt lägre än den förväntade, kan Alecta ändra bestämmelserna i denna regel så att en större pensionsminskning än vad som anges i dessa försäkringsvillkor kan ske.

Detta gäller också för redan tecknade försäkringar inräknat de med påbörjad utbetalning. Nya försäkringsvillkor där de nya bestämmelserna framgår kommer i så fall att utfärdas.

DÄMPNINGSGEDELNS IKRAFTTRÄDANDE

Dämpningsregeln gäller med ovanstående regelverk från 1 oktober 2018 och tillämpas första gången vid årsskiftet 2018/2019. Även tidigare tecknade försäkringar inräknat de som vid denna tidpunkt var under utbetalning omfattas av regeln. Detta gäller dock inte sådan försäkring som enligt övergångsbestämmelsen i avsnitt 6 omfattas av placeringsinriktningen med tio eller 60 procent aktier. Före 1 oktober 2018 gällde dämpningsregeln med annat regelverk.

KOMPLETTERINGSREGEL

Försäkrad som enligt övergångsbestämmelsen i avsnitt 6 omfattas av placeringsinriktningen med tio procent aktier omfattas av en kompletteringsregel. Det innebär att Alecta inte minskar utbetalade tilläggsbelopp. Om det görs ett återtag av premier under utbetalningstiden sker dock en minskning efter återtaget med hänsyn till premieåtertaget. Kompletteringsregeln utgör ingen garanti från Alectas sida. Om faktisk kapitalavkastning under en längre tid skulle bli väsentligt lägre än den förväntade, kan Alecta ändra bestämmelserna i denna regel så att en pensionsminskning kan ske. Nya försäkringsvillkor där de nya bestämmelserna framgår kommer i så fall att utfärdas.

Hur pensionskapitalet bestäms

Alecta beräknar värdet på pensionskapitalet månadsvis i efterskott under hela försäkringstiden.

Varje inbetalning till försäkringen som Alecta tar emot adderas till pensionskapitalet och varje utbetalning dras från pensionskapitalet. Inbetalningar kan avse premier och inflyttat pensionskapital. Utbetalningar kan avse felaktigt förmedlade premier som senare återtas av aktuell valcentral, utflyttat pensionskapital och utbetalda pensionsbelopp.

Pensionskapitalets utveckling beror i övrigt på Alectas faktiska utfall beträffande faktorerna avkastning, driftskostnader och avkastningsskatt inom kollektivet av premiebestämda sparförsäkringar.

För försäkringar utan återbetalningsskydd tillförs pensionskapitalet även arvsvinster utifrån Alectas faktiska utfall av dödligheten inom kollektivet av premiebestämda sparförsäkringar. Arvsvinster tillförs dock inte från sådana premiebestämda sparförsäkringar som enligt avtal mellan Alecta och berörda kollektivavtalsparter tillhör ett annat dödlighetskollektiv.

Pensionskapitalets avkastningsfaktor grundas på den faktiska, efter varje månads slut avlästa värdeutvecklingen av de fördelningsbara tillgångar - den placeringsinriktning - som försäkringen är knuten till. Avkastningen utjämnas inte över tid utan placeringsinriktningens hela avkastning under en viss månad, oavsett om den varit positiv eller negativ, förändrar pensionskapitalet månadsvis i efterskott så att inget ofördelat över- eller underskott därefter kvarstår. Pensionskapitalet kan därmed både öka och minska från en månad till en annan. För de övriga ovannämnda faktorerna - det vill säga beträffande driftskostnader, avkastnings-skatt och arvsvinster - kan Alecta välja att utjämna det faktiska utfallets påverkan på pensionskapitalet över längre tid än en månad.

6. Placeringsinriktningar

Allmänna principer för placeringsinriktningarna

Varje försäkring är knuten till en viss placeringsinriktning i Alecta. En försäkring kan vid var tid vara knuten till endast en placeringsinriktning. Däremot kan försäkringens placeringsinriktning ändras under försäkringstiden på de olika sätt som beskrivs nedan i detta avsnitt. Försäkrad respektive förmånstagare kan inte ändra placeringsinriktning. Placeringsinriktningen består av tillgångar i form av räntebärande placeringar, aktier, fastigheter och alternativa investeringar. Respektive tillgångar kan vara både svenska och utländska.

Alecta har vid var tid en placeringspolicy för varje placeringsinriktning, som anger den eftersträvide fördelningen mellan olika tillgångsslag över en längre tidsperiod. Placeringsinriktningens faktiska fördelning mellan olika tillgångsslag vid en viss tidpunkt liksom under en kortare tidsperiod kan dock avvika väsentligt från den långsiktigt eftersträvide fördelningen om Alecta bedömer det motiverat av hänsyn till förväntad avkastning eller yttre regelverk. Alecta kan när som helst ändra placeringspolicy, även för redan tecknade försäkringar.

Placeringsinriktningarna och deras placeringspolicy

För närvarande tillhandahåller Alecta tre placeringsinriktningar för premiebestämd ålderspension, med följande placeringspolicy - det vill säga eftersträvide långsiktiga fördelning mellan tillgångsslag.

Placeringsinriktning med 60 procent aktier

- 60 procent aktier
- 10 procent fastigheter och alternativa investeringar
- 30 procent räntebärande tillgångar

Placeringsinriktning med 50 procent aktier

- 50 procent aktier
- 10 procent fastigheter och alternativa investeringar
- 40 procent räntebärande tillgångar

Placeringsinriktning med 40 procent aktier

- 40 procent aktier
- 10 procent fastigheter och alternativa investeringar
- 50 procent räntebärande tillgångar

När en viss placeringsinriktning gäller

Placeringsinriktningen med 60 procent aktier gäller till och med månaden före den, då den försäkrade fyller 63 år - dock längst fram till den eventuella tidigare tidpunkt då pensionsutbetalning påbörjas.

Från månaden då den försäkrade fyller 63 år flyttas pensionskapitalet i en försäkring som ännu inte har börjat betalas ut till placeringsinriktningen med 50 procent aktier. Från den månad då utbetalning påbörjas dock senast vid 65 år, flyttas pensionskapitalet automatiskt till placeringsinriktningen med 40 procent aktier.

Om den försäkrade dör innan utbetalning påbörjats och försäkringen är tecknad med återbetalningsskydd, flyttas pensionskapitalet till placeringsinriktningen med 40 procent aktier med verkan från och med månaden efter dödsfallet.

FÖRTYDLIGANDE

När utbetalning påbörjas före 63 år, flyttas pensionskapitalet i ett enda steg från placeringsinriktningen med 60 procent aktier till placeringsinriktningen med 40 procent aktier.

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSE

Före 1 oktober 2018 gällde andra bestämmelser kring placeringsinriktningar. Det fanns även en placeringsinriktning med tio procent aktier, tio procent fastigheter och alternativa investeringar och 80 procent räntebärande tillgångar.

För försäkring där utbetalning påbörjats och där placeringsinriktningen med tio eller 60 procent aktier gällde den 1 september 2018 kan denna placeringsinriktning kvarstå. Aktuell placeringsinriktning gäller då under pensionens resterande utbetalningstid.

7. Flytträtt

Allmänna principer och förutsättningar för flytt

Den försäkrade kan när som helst, före tidpunkten för påbörjad pensionsutbetalning, begära flytt av försäkringens pensionskapital till en annan försäkringsgivare som är ansluten till KAP-KL/AKAP-KL, Alecta tar också emot flyttkapital från andra försäkringsgivare som är anslutna till KAP-KL/AKAP-KL. Ett pensionskapital som avser ålderspension utan återbetalningsskydd kan endast flyttas till samma slag av pensionsförsäkring - en ålderspension utan återbetalningsskydd - hos den nya försäkringsgivaren. På motsvarande sätt kan ett pensionskapital som avser ålderspension med återbetalningsskydd endast flyttas till samma slag av pensionsförsäkring hos den nya försäkringsgivaren.

Flytt av pensionskapital måste alltid gälla hela pensionskapitalet för en försäkring. Endast en del av en försäkrings pensionskapital kan inte flyttas.

En förutsättning för flytträtt är att flytten är tillåten enligt vid var tidpunkt gällande bestämmelser för KAP-KL/AKAP-KL och de regler som i övrigt är bestämda av kollektivavtalsparterna, till exempel genom beslut i Pensionsnämnden. En ytterligare förutsättning är att flytten är tillåten enligt svensk lag.

Flytt kan inte ske för försäkring/pensionskapital med påbörjad pensionsutbetalning eller för försäkring där pensionsutbetalning ska påbörjas inom en månad. Flytt får inte heller ske för sådan försäkring utan påbörjad pensionsutbetalning, som uppstått genom att en försäkring har delats upp på flera i samband med ett påbörjat partiellt pensionsuttag.

Hur man begär flytt

Den försäkrade begär flytt hos sin valcentral. Därifrån kan den försäkrade också få en preliminär uppgift om det flyttbara kapitalets storlek. Detta gäller både vid flytt från Alecta och vid flytt till Alecta.

Flytt från Alecta

Flytt från Alecta till annan försäkringsgivare innebär att försäkringen i Alecta upphör, mot att Alecta betalar ut försäkringens värde till en annan ny försäkringsgivare. Alecta har inget ansvar för försäkringens utformning hos den nya försäkringsgivaren.

Försäkringen i Alecta upphör när pensionskapitalet har lämnat Alecta för vidare förmedling via valcentral till mottagande försäkringsgivare.

Det flyttbara kapitalet är lika med försäkringens pensionskapital vid försäkringens upphörande, dock minst försäkringens garanterade värde, samt eventuell räntekompensation för Alectas handläggningstid.

Alecta överför kapitalet till den mottagande försäkringsgivaren inom det antal dagar som valcentralen aviserat. Skulle Alectas handläggning av överföringen dröja mer än sju dagar efter denna tidpunkt, betalar Alecta räntekompensation för den del av handläggningstiden som överstiger sju dagar. Räntesatsen för räntekompensationen bestäms av Pensionsnämnden och är för närvarande fem procent. Om räntekompensationen understiger 0,25 procent av gällande prisbasbelopp betalas dock ingen ränta ut. Alecta tar inte ut någon avgift för flytten utöver den avgift som aktuell valcentral debiterar Alecta för flytt.

Det garanterade värdet beräknas på grundval av det garanterade pensionsbeloppet och de särskilda antaganden för beräkning av försäkringens garanterade värde vid flytt som Alecta tillämpar vid tidpunkten för flytten. Antagandena avser avkastning, avkastningsskatt, driftskostnader och dödlighet (livslängd). Alecta strävar efter att dessa antaganden, utjämnat över tiden, ska motsvara de antaganden bolaget tillämpar för skuldberäkning (så kallade försäkringstekniska avsättningar), med skillnaden att antagandena ska vara lika för män och kvinnor.

Flytt till Alecta

Vid flytt till Alecta inträder Alectas försäkringsansvar, för de pensionsförmåner som grundas på det inflyttade kapitalet, dagen efter att försäkringsansvaret har upphört hos avgivande försäkringsbolag.

En viss del av det inflyttade pensionskapitalet behandlas som en mottagen premie, och ger därmed garanterade pensionsförmåner på samma sätt som en premie. Resten av det inflyttade kapitalet adderas till försäkringens pensionskapital utan att ge någon garanterad pension. Fördelningen av det inflyttade kapitalet mellan dessa båda delar sker enligt följande:

Den försäkrades ålder när Alecta tar emot flyttkapitalet	Andel som behandlas som en premie
till och med 50 år	100%
51 år eller mer	70%

Denna fördelning gäller oavsett om flyttkapitalet härrör från traditionell försäkring eller fondförsäkring.

Ovanstående fördelning av det inflyttade kapitalet gäller från 1 oktober 2018. Före denna tidpunkt gjordes fördelning enligt de försäkringsvillkor som gällde vid tidpunkten för flytten.

8. Pensionsutbetalning

Avtalad pensionsutbetalning

Pensionen betalas ut från den tidpunkt då den försäkrade ansöker om pensionsuttag, dock tidigast från och med månaden efter den då den försäkrade fyller 55 år. Om den försäkrade inte ansökt om pensionsuttag eller att pensionen ska betalas ut vid en senare tidpunkt betalas pensionen ut från och med månaden efter den då den försäkrade fyller 69 år. Utbetalningen är livslång.

Om den försäkrade inte begär annat hos Alecta fortsätter ett eventuellt närmast tidigare gällande återbetalningsskydd (se avsnitt 9) att gälla även under den tid då ålderspensionen betalas ut, dock högst under 20 år.

Under utbetalningstiden, men senast från 65 år, knyts försäkringen till placeringsinriktningen med 40 procent aktier.

Möjlighet att ändra villkoren för pensionsutbetalningen

Den försäkrade kan ändra villkoren för pensionsutbetalningen jämfört med de från början avtalade, enligt de regler som anges nedan. Det medför en förändring av pensionens månadsbelopp. Vid omräkning av det garanterade pensionsbeloppet används samma antaganden som användes vid tidpunkten då respektive del av detta belopp ursprungligen uppstod (genom premiebetalning, inflytt av kapital och/eller genom förstärkning vid påbörjad pensionsutbetalning).

Tidpunkt när pensionen börjar betalas ut

Den försäkrade kan begära att få pensionen utbetald tidigast från och med månaden efter 55 års ålder. Den försäkrade kan även begära att få pensionen utbetald från en senare tidpunkt än 69 år och en månad (uppskjutet uttag).

AVVIKELSE

I det fall en kapitalflytt till Alecta pågår kan uttag inte påbörjas från försäkring som ska mottaga detta flyttkapital före det att flyttkapitalet placerats i försäkringen.

Tidsperiod för utbetalningen

Den försäkrade kan begära att få pensionen utbetald under en valfri begränsad tid uttryckt i helt antal månader – dock minst under 60 månader (fem år).

Partiellt pensionsuttag

Den försäkrade kan begära partiellt pensionsuttag, och/eller att ändringarna enligt ovan bara ska gälla en viss del av pensionen. I dessa fall delas pensionen upp i två, eller högst tre, försäkringar i proportioner som anges av den försäkrade så att endast en utbetalningsdisposition gäller för varje försäkring.

Välja bort återbetalningsskyddet

Den försäkrade kan välja bort fortsatt återbetalningsskydd (se avsnitt 9) från försäkringen.

Hur och när den försäkrade ska begära ändringarna

Den försäkrade ska begära de ovanstående ändringarna hos Alecta. Ändringarna ska begäras skriftligen eller genom inloggning på Alectas webbplats, på det sätt som Alecta anvisar vid var tid för respektive slag av ändring.

Ändringarna kan begäras tidigast sex månader före och senast under månaden närmast före påbörjat pensionsuttag. Den försäkrade kan ångra eller ändra sin begäran fram till och med månaden närmast före påbörjat pensionsuttag, men inte därefter.

Den försäkrade kan dock även under utbetalningstiden välja bort fortsatt återbetalningsskydd.

Ändringarna görs utan hälsoprövning. Då återbetalningsskydd läggs till kan hälsoprövning med godkänt resultat dock komma att krävas, se avsnitt 9.

När begärda ändringar träder ikraft

Ändringarna träder ikraft vid tidpunkten för påbörjat pensionsuttag, med följande undantag:

- Bortval av återbetalningsskydd under pensions utbetalningstid träder ikraft vid månads-skiftet närmast efter det att Alecta fått kännedom om den försäkrades nya val.
- Uppskjutet uttag registreras att gälla när Alecta tar emot den försäkrades anmälan, dock tidigast från månaden efter 69 år.

När utbetalningen upphör vid dödsfall

Utbetalningen av ålderspension upphör från och med månaden efter den försäkrades död, om utbetalningen inte har upphört redan tidigare därför att avtalad sluttidpunkt för utbetalningen blivit uppnådd.

Beträffande utbetalning av återbetalningsskydd, se avsnitt 9.

9. Återbetalningsskydd

Allmänt om återbetalningsskydd

Återbetalningsskydd innebär att försäkringens värde betalas ut till den försäkrades efterlevande - insatta förmånstagare - i form av en månatlig efterlevandepension, när den försäkrade dör. Om den försäkrade dör när utbetalning av livslång ålderspension har påbörjats, täcker återbetalningsskyddet dock endast en del av försäkringens värde.

När den försäkrade väljer Alecta som försäkringsgivare tecknas försäringen i Alecta med återbetalningsskydd. Den försäkrade kan när som helst ta bort återbetalningsskyddet från sin försäkring i Alecta. Om man valt bort återbetalningsskydd kan det läggas till försäringen, dock inte sedan utbetalningen av pension har påbörjats. Val och bortval av återbetalningsskydd görs hos Alecta.

Ett val av återbetalningsskydd medför en lägre ålderspension till den försäkrade, eftersom försäringen inte tillförs några arvsvinster under den tid då återbetalningsskydd gäller.

Hälsoprövning

I följande fall kan återbetalningsskydd tecknas utan hälsoprövning:

- När den försäkrade för första gången blir berättigad till försäkring i Alecta avseende KAP-KL/AKAP-KL.
- När den försäkrade senare väljer till ett återbetalningsskydd för sin försäkring inom tolv månader efter familjehändelse då den försäkrade gifter sig, blir sambo eller får barn.

I övriga fall krävs att den försäkrade genomgått hälsoprövning med godkänt resultat, för att återbetalningsskyddet ska gälla hela pensionskapitalet. Medför hälsoprövningen inte godkänt resultat därför att den försäkrade lider av allvarlig sjukdom, omfattar återbetalningsskyddet endast pensionskapital grundat på premier som inbetalats från och med månaden efter valet av återbetalningsskyddet. Hälsoprövningen sköts av Alecta.

Förmånstagare

Generellt förmånstagarförordnande

Om den försäkrade inte har gjort något särskilt förmånstagarförordnande gäller ett generellt förmånstagarförordnande. Det innebär att förmånstagare är

- i första hand den försäkrades make/maka/registrerade partner eller sambo
- i andra hand den försäkrades arvsberättigade barn (oavsett ålder och med lika fördelning dem emellan om det finns fler än ett barn).

Särskilt förmånstagarförordnande

Den försäkrade kan när som helst under försäkringstiden anmäla ett annat (särskilt) förmånstagarförordnande till Alecta, som då ersätter det generella förmånstagarförordnandet. Ett särskilt förordnande kan endast omfatta personer som kan vara förmånstagare för pensionsförsäkring enligt inkomstskattelagen, det vill säga

- make/maka eller tidigare make/maka
- registrerad partner eller tidigare registrerad partner
- sambo eller tidigare sambo
- barn, styvbarn eller fosterbarn till den försäkrade eller till någon av personerna ovan.

En eller flera av dessa kan sättas in som förmånstagare, i valfri turordning och/eller med valfri fördelning av pensionen. Finns flera barn som är förmånstagare och om annat inte följer av förordnandet, fördelas pensionen mellan barnen i lika delar.

Ett särskilt förmånstagarförordnande gäller till dess det ändrats eller återkallats av den försäkrade.

Definition av sambo

Sambo till den försäkrade anses en person vara om de båda är ogifta och inte registrerade partner och bor tillsammans under sådana förhållanden att sambolagen (2003:376) är tillämplig på dem.

Innebörd av make/registrerad partner vid upplösning av äktenskapet

När make respektive registrerad partner är förmånstagare, kvarstår denne som förmånstagare till dess dom om äktenskapsskillnad respektive upplösning av partnerskapet vunnit laga kraft om inte annat följer av förordnandet.

Att avstå pension

Förmånstagare kan avstå sin rätt i samband med utbetalningen. Den förmånstagare som står närmast i tur inträder då i den avståendes ställe. Har ett avstående gjorts och det senare saknas förmånstagare inträder åter den som avstått som förmånstagare.

Återbetalningsskyddets innebörd

När den försäkrade dör, tillfaller det högsta av pensionskapitalet och försäkringens garanterade värde förmånstagarna, enligt gällande förmånstagarförordnande, i form av en efterlevandepension. Dör en förmånstagare under sistnämnda tid övergår utbetalningen till kvarvarande förmånstagare. Saknas förmånstagare görs ingen utbetalning.

Om den försäkrade dör innan ålderspensionen har börjat betalas ut

Återbetalningsskyddet betalas normalt ut från och med månaden efter dödsfallet och under fem år. Förmånstagare har rätt att begära annan längre utbetalningstid än fem år, dock längst 20 år. Förmånstagare har även rätt att skjuta upp utbetalningen till en valfri senare tidpunkt. Vid dessa ändringar av återbetalningsskyddet räknas pensionsbeloppet om baserat på försäkringens aktuella värde. Ska utbetalt belopp fördelas mellan flera förmånstagare måste dessa gemensamt begära att utbetalningen förlängs respektive skjuts upp.

Om den försäkrade dör under ålderspensionens utbetalningstid

Givet att den försäkrade inte valt bort återbetalningsskyddet, fortsätter återbetalningsskyddet att gälla under ålderspensionens avtalade utbetalningstid dock högst under 20 år. Dör den försäkrade under denna tid, övergår ålderspensionen till en efterlevandepension.

Återbetalningsskyddet betalas då ut till den avtalade slutåldern för den försäkrades ålderspension, dock längst till dess att pension (ålders- och efterlevandepension sammantaget) har utbetalats under 20 år.

Återbetalningsskyddets placeringsinriktning

Om den försäkrade dör innan ålderspensionen har börjat betalas ut

Försäringen övergår automatiskt och momentant till placeringsinriktningen med 40 procent aktier.

Om den försäkrade dör under ålderspensionens utbetalningstid

Om den försäkrade dör under ålderspensionens utbetalningstid behåller försäringen placeringsinriktningen med 40 procent aktier.

AVVIKELSE

I det fall den försäkrade dör under ålderspensionens utbetalningstid och försäringen enligt övergångsbestämmelsen i avsnitt 6 omfattas av placeringsinriktningen med 60 eller tio procent aktier behåller försäringen denna placeringsinriktning även under återbetalningsskyddets utbetalningstid.

10. Utbetalningsbestämmelser

Utbetalning i form av månatlig pension

Pensionen utbetalas månadsvis i efterskott.

Pensionen betalas ut till det bankkonto som den försäkrade anger, eller på annat sätt som överenskommits med den försäkrade.

Vid försenad utbetalning, det vill säga när utbetalningen görs senare än när rätten till den inträde, betalar Alecta ränta. Någon ränta betalas dock inte om den är mindre än 0,1 procent av utbetalningsårets prisbasbelopp eller om förseningen uppgår till högst en månad. Räntesatsen återspeglar det allmänna ränteläget och följer den av Riksbanken fastställda referensräntan. Alecta har rätt att ändra reglerna för ränteberäkning.

Varje pensionsutbetalning dras från försäkringens pensionskapital vid ingången av den månad då utbetalningen faktiskt görs. Detta gäller även vid försenad utbetalning.

Återbetalning

Försäkrad/förmånstagare som fått pension med för högt belopp eller som har fått pension för tid då rätt till pension inte funnits är skyldig att återbetala det felaktigt utbetalade beloppet.

Utbetalning i form av återköp av små pensionsbelopp

Återköp innebär att försäkringens hela värde betalas ut som ett engångsbelopp före den avtalade försäkringstidens slut.

Rätt till återköp finns endast under tid då utbetalning i form av månatlig pension är möjlig och under förutsättning att det totala återköpsvärdet för den försäkrades alla premiebestämda försäkringar i Alecta understiger 30 procent av utbetalningsårets prisbasbelopp.

Alecta har i dessa fall rätt att komma överens med den försäkrade/förmånstagarna om att återköpa försäkringen. I övrigt saknas rätt till återköp.

11. Information från Alecta

Förköpsinformation

Information om Alectas erbjudande i samband med att den anställde ska göra ett ny- eller omval av försäkringsgivare och försäkringstyp lämnas i första hand av aktuell valcentral. Alecta tillhandahåller på sin webbplats förköpsinformation i form av ett faktablad.

Information om försäkringens placeringsinriktning lämnas i första hand av Alecta. Denna information lämnas på Alectas webbplats.

Information i samband med att försäkringen börjat gälla

Snarast efter att Alecta har mottagit den första premien från aktuell valcentral skickar Alecta ett försäkringsbesked till den anställde avseende den nytecknade försäkringen. I samband med detta skickar Alecta också information om de väsentliga rättigheter och skyldigheter som följer av försäkringen.

Information under försäkringstiden

Den försäkrade kan följa sin KAP-KL/AKAP-KL-försäkring genom inloggning på Alectas webbplats. Där finns bland annat uppgifter om försäkringens värdeutveckling (värdebesked). För tillgång till dessa uppgifter gäller de krav beträffande säkert inloggningsförfarande som Alecta tillämpar vid var tid. För närvarande gäller att den försäkrade måste logga in och legitimera sig med e-legitimation.

Alecta skickar dessutom årligen ett årsbesked till den försäkrade med information om

- inbetalda pensionsavgifter (premier)
- värdeutveckling
- uttagna avgifter
- livslängdsantaganden
- pensionsprognos
- återbetalningsskydd

Det år den försäkrade fyller 60 år informerar Alecta försäkrad som har återbetalningsskydd om möjliga förmånstagare och vilka ekonomiska effekter återbetalningsskyddet får på ålderspensionen.

När tidpunkten för avtalad pensionsutbetalning närmar sig informerar Alecta den försäkrade om

- tidpunkt, garanterat pensionsbelopp och tidsperiod för utbetalningen
- sammanlagt pensionsbelopp (garanterat pensionsbelopp plus det tilläggsbelopp som grundas på uppkommet överskott) för det första utbetalningsåret/kalenderåret
- möjligheten att ändra villkoren för pensionsutbetalningen på de sätt som framgår av avsnitt 8
- fördelar och nackdelar med återbetalningsskydd
- utbetalningssätt, samt hur anmälan av utbetalningskonto ska göras.

Under utbetalningstiden informerar Alecta vid varje årsskifte den försäkrade om pensionens storlek (garanterat pensionsbelopp plus det tilläggsbelopp som grundas på uppkommet överskott) för det nya kalenderåret. Alecta lämnar även kontrolluppgift till Skatteverket om pensionsutbetalningar och om utflyttat pensionskapital.

Information vid dödsfall

Om Alecta får vetskap om den försäkrades död, kontaktar Alecta dödsboet med anledning av försäkringsfallet.

Gäller försäkringen med återbetalningsskydd och förmånstagare finns, informerar Alecta förmånstagaren/förmånstagarna om den förestående utbetalningen av återbetalningsskyddet samt om möjligheten att ändra villkoren för utbetalningen på de sätt som framgår av avsnitt 9.

Övrig information från Alecta

Övrig information till den försäkrade om försäkringen lämnas på förfrågan. Den försäkrade har rätt att ta del av de uppgifter om försäkringen som berör honom eller henne. Allmän information om försäkringsprodukten tillhandahålls i första hand på Alectas webbplats.

12. Om du inte är nöjd

Alecta förtydligar och omprövar

Om du som försäkringstagare, försäkrad eller förmanstagare inte är nöjd med Alectas handläggning eller beslut ska du i första hand tala om för oss att du inte är nöjd. Det kan till exempel ha uppstått missförstånd som går att klara ut vid en ny kontakt. Har Alecta gjort fel, får vi chansen att direkt ompröva ärendet och att rätta felet.

Överprövning

Du kan också begära överprövning av Alectas beslut eller handläggning i

- Alectas försäkringsnämnd, eller
- allmän domstol i Sverige.

Pensionsnämnd

Kollektivavtalsparterna har inrättat en särskild nämnd - Pensionsnämnden - som i vissa fall tolkar respektive gällande kollektivavtal som ligger till grund för försäkringarna enligt dessa försäkringsvillkor.

